

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

Zygmunt Kamiński

(1888—1969)

Zygmunt Kamiński urodził się 22 XI 1888 r. w Warszawie w rodzinie adwokata. Naukę rozpoczął w 1899 r. w V Gimnazjum rządowym, ukończył zaś w prywatnej szkole gen. P. Chrzanowskiego w Warszawie, do której przeniósł się w 1905 r. w czasie walki o spolszczenie szkół.

Ze względu na zainteresowania i uzdolnienia plastyczne w 1906 r. podjął studia w utworzonej dwa lata wcześniej Szkole Sztuk Plastycznych w Warszawie. Był tu uczniem W. Trojanowskiego i K. Krzyżanowskiego, a później W. Słewińskiego, w którego pracowni spędził 1909 r. Wcześniej, już w 1908 r. wstąpił do Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, gdzie studiował z przerwami do 1912 r. pod kierunkiem J. Mehoffera, uzyskując w 1908 r. medal brązowy, a w 1910 srebrny.

Zimę 1909/10 spędził we Florencji jako stypendysta Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych. (Stypendium fundacji hr. Tyszkiewicza.) W 1911 r. wyjechał do Paryża i do połowy 1912 r. studiował malarstwo w prywatnych szkołach Academie Ranson i Grande Chaumire, gdzie mistrzami byli znani malarze, m.in. Maurice Denis. W 1913 r. przebywał dłuższy czas w Rzymie, rysując zabytki architektury. Prace te, wystawione w 1914 r. w Towarzystwie Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, zwróciły uwagę, przynosząc autorowi liczne propozycje współpracy, m.in. zamówienie na projekt plafonów w domu towarowym B-ci Jabłkowski w Warszawie. Podjął wówczas zaproponowaną przez Koło Architektów Stowarzyszenia Techników posadę profesora rysunku na zorganizowanych właśnie kursach architektury dla studentów uczelni zagranicznych, którzy zostali w Warszawie z powodu wybuchu I wojny światowej.

W 1915 r. Z. Kamiński został powołany do Komisji Organizacyjnej Wydziału Architektury na tworzonej właśnie Politechnice Warszawskiej (PW) i wkrótce potem mianowany docentem rysunku odręcznego na tym wydziale.

W sierpniu 1920 r. wstąpił jako ochotnik do wojska i brał udział w wojnie polsko-radzieckiej.

1 V 1921 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Rysunku Odręcznego na Wydziale Architektury PW, którą kierował do wybuchu II wojny światowej (od 4 IV 1936 r. jako profesor zwyczajny). W latach 1929—1931 i 1935—1937 był dziekanem Wydziału Architektury PW, a przez wiele kadencji pełnił funkcję sekretarza Senatu oraz rzecznika dyscyplinarnego przy Komisji Dyscyplinarnej dla pracowników tej uczelni.

Chociaż z biegiem lat coraz więcej czasu poświęcał Wydziałowi Architektury PW, prowadził też zajęcia zleczone na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (1934/35) i przez wiele lat współpracował z Polskimi Wytwórniami Papierów Wartościowych, projektując artystyczne wzory druków. Był też członkiem rady artystycznej Instytutu Propagandy Sztuki przez cały okres jego istnienia (1930—1939),

sprawując w latach 1934—1939 funkcję wiceprezesa. W listopadzie 1934 r. został powołany na członka Państwowej Rady Oświecenia Publicznego na miejsce zmarłego wówczas Władysława Skoczylasa.

Twórczość artystyczna Z. Kamińskiego obejmowała rysunek, grafikę, malarstwo sztalugowe i monumentalne, grafikę użytkową, projekty wnętrz i ceramikę. Był autorem ilustracji do książek S. Żeromskiego „Powieść o Włgierzu Udałym” (1923) i „Wisła” (1926) oraz opracowania graficznego luksusowego wydania „Chłopów” S. Reymonta (1927). Projektował ceramikę dla fabryki „Czechowicz i Wojnacki” w Warszawie (1921—1930), dekorację ceramiczną w sali winiarni Fukiera, polichromię kamienicy nr 10 na Rynku St. Miasta (1929) oraz intrasję we wnętrzach M/S „Batory” (1936). Jego autorstwa był również plafon w Teatrze Narodowym (1923), dekoracje sgraffitowe w gmachu Sejmu i malowidła ścienne auli Szkoły Tramwajów Miejskich na Woli. Projektował poza tym wzory monet (m.in. 25-złotowej w złocie w 1925 r.), banknotów (m.in. 500 zł w 1934 r.), znaczki pocztowe i okolicznościowe oraz plakaty. Był autorem wzoru Godła Państwowego Rzeczypospolitej (1927), ustawowo zatwierdzonego w 1928 r.

Prace malarskie i rysunkowe Z. Kamińskiego były reprodukowane w licznych czasopismach ilustrowanych, wystawiane na wystawach krajowych i zagranicznych, nagradzane i wyróżniane. Otrzymał m.in. złoty medal na Międzynarodowej Wystawie Sztuki Dekoracyjnej w Paryżu (1926), Wielki Medal Srebrny Wystawy Sztuki PWK w Poznaniu (1929) oraz Medal Złoty Międzynarodowej Wystawy Sztuki i Techniki w Paryżu (1937). Uczestniczył także w życiu artystycznym kraju jako współzałożyciel i członek grupy „Rytm” (1922—1932), członek Stowarzyszenia Artystów Grafików „Ryt” (1926—1939) oraz Bloku Zawodowych Artystów Plastyków (1936—1939).

Lata okupacji hitlerowskiej spędził w Warszawie, biorąc udział w tajnym nauczaniu na Wydziale Architektury PW. Po upadku powstania znalazł się w Częstochowie, gdzie zorganizował kursy architektoniczne w ramach działających tam Kursów Akademickich.

Po wyzwoleniu brał udział w odbudowie PW i Wydziału Architektury. Kierował Katedrą Rysunku (od 1955 r. Rysunku, Malarstwa i Rzeźby), rezygnując niemal z własnej twórczości plastycznej. Po przejściu na emeryturę w 1960 r. nie przerwał pracy pedagogicznej, prowadząc wykłady zleczone na Wydziale Architektury PW.

Był odznaczony m.in. Krzyżem Rycerskim Duńskiego Orderu Dannerbrog (1937), Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta (1938) oraz Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (1965). Zmarł w Warszawie 12 X 1969 r. i został pochowany na cmentarzu Powązkowskim (Aleja Zasłużonych — 28).